

Marktwerving leidt vanzelf tot sluiting kolencentrales

Kabinet doet er verstandig aan afkoopsom van € 7 mrd te steken in duurzame energie en niet in het afbouwen van kolenstook

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

Hans Molenaar

In 2007 nam de politiek het besluit drie nieuwe kolencentrales te bouwen. Toen was al lang bekend dat we onze CO₂-uitstoot moeten reduceren. Dit besluit toont aan dat een langetermijnvisie over het terugbrengen van de CO₂-uitstoot in Nederland bij de politici ontbrak. De nieuwe centrales zijn vorig jaar in productie gegaan. Nederland staat nu voorlaatste op de Europese duurzaamheidslijst.

Daarom roepen politici dat Nederland dezelfde kolencentrales waar zij tien jaar geleden ja tegen hebben gezegd nu weer zo spoedig mogelijk moet sluiten om de CO₂-uitstoot te verlagen. Dit is wel een kostbaar besluit. De energiebedrijven die deze centrales hebben gebouwd om ze dertig jaar te kunnen exploiteren zullen terecht een forse schadeclaim neerleggen bij de overheid. Volgens minister Kamp van Economische Zaken zal een dergelijk besluit de belastingbetaler € 7 mrd kosten. Als de politiek besluit deze kolencentrales te sluiten getuigt dit, net als in 2007, van het ontbreken van een langetermijnvisie en maakt de politiek twee keer dezelfde fout waar de Nederlandse belastingbetaler de rekening voor gepresenteerd krijgt.

Gelukkig zijn we niet alleen afhankelijk van de politiek, maar zorgen technologische ontwikkelingen voor oplossingen voor het klimaatprobleem. We moeten hoe dan ook stoppen met het verbranden van fossiele brandstoffen. Fossiele brandstoffen zijn het asbest van de toekomst. De opwarming van het klimaat schreeuwt om een transitie naar duurzame energie. Dankzij de technologische ontwikkelingen wordt dit nu ook economisch rendabel. De prijs van duurzame energie is snel aan het dalen en

die daling zal de komende jaren verder doorzetten.

Inmiddels is op een aantal plaatsen in de wereld het omslagpunt bereikt en is zonne-energie daar goedkoper dan fossiele energie. Dit is onder meer het geval in Abu Dhabi en Arizona. Door de verdere prijsdalingen zal zonne-energie op steeds meer plaatsen goedkoper worden dan fossiele energie. Ook windenergie op land is op een aantal plaatsen in de wereld inmiddels goedkoper dan elektriciteit uit fossiele energiebronnen. Vorige maand werd bekend dat een nieuw windpark voor de kust van Borssele straks stroom levert voor de helft van de prijs van een windpark dat drie jaar geleden in gebruik is genomen. Elektriciteit uit een kolencentrale is nu nog goedkoper dan uit dit windpark, maar de prijsdaling van windenergie is spectaculair en verdere prijsdalingen worden verwacht.

Er moet ook een oplossing komen voor hét grote bezwaar tegen duurzame energie, namelijk dat deze alleen beschikbaar is als de zon schijnt of als het waait, maar vaak niet op de momenten dat je energie nodig hebt. Ook hier

brengt technologische ontwikkeling een oplossing. De opslag van elektriciteit wordt snel goedkoper. Dit is een echte 'game changer' want hierdoor kunnen we de productie van elektriciteit loskoppelen van de consumptie ervan.

Deze combinatie van goedkope duurzame energie en goedkope opslag wordt de doodsteek voor de productie van elektriciteit met behulp van fossiele brandstoffen. Dit wordt nog versterkt door het gegeven dat de kosten voor de productie van duurzame energie vooral bestaan uit stichtingskosten. Een windmolen of een zonnepark bouwen en plaatsen is duur. Maar als ze eenmaal draaien en elektriciteit produceren zijn de variabele kosten erg laag. Eenmaal geïnstalleerd blijven zij elektriciteit produceren, ook als de prijs laag is. Bij de productie van fossiele elektriciteit zijn de variabele kosten veel hoger, omdat er gas, olie of kolen worden verstoekt.

Dit betekent dat een fossiele elektriciteitscentrale met verlies draait, zodra de prijs van elektriciteit lager is dan de variabele brandstofkosten. Vanwege de vaste kosten is tijdelijk stilleggen van een centrale eveneens duur. De komende jaren zal de productie van duurzame energie snel toenemen, tegen steeds lagere kosten. De rentabiliteit van fossiele energiecentrales daalt en wordt op een bepaald moment negatief. De energiebedrijven zullen concluderen dat verdere exploitatie verlieslatend is en zelf het besluit nemen de centrales te sluiten.

Het kabinet doet er verstandig aan € 7 miljard te investeren in nieuwe duurzame energieprojecten en dit geldt niet uit te geven aan sluiting van de kolencentrales.

Hans Molenaar is partner en chief investment officer bij IVM Caring Capital.

Komende jaren zal de productie van duurzame energie snel toenemen, tegen steeds lagere kosten